

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

ОСНОВНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:

студентка 4 курсу, групи 472,
заочної форми навчання,
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»

Бойку Марінела-Каталіна Георгіївна __

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту

Грешко Роман Ігорович _____

*До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол № __ від __ травня 2024 р.
Завідувач кафедрою фінансів і кредиту
_____ проф. Нікіфоров П.О.*

АНОТАЦІЯ

Бойку М.-К. Г. Основний капітал підприємства, його формування та використання. Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2024.

В кваліфікаційній роботі досліджені теоретичні та практичні аспекти формування і використання основного капіталу підприємства. Розглянуто економічну сутність та значення основного капіталу підприємства. Охарактеризовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «Техно-Буд Сервіс» та проаналізовано ефективність формування та використання його основного капіталу, а також визначені шляхи підвищення ефективності використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

Ключові слова: підприємство, капітал, основний капітал, основні засоби, амортизація, фінансування, інвестиції, рентабельність, дохід, прибуток.

ABSTRACT

Boyka M.-K. D. The fixed capital of the enterprise, its formation and use. Manuscript. Qualification work for obtaining the first (bachelor) level of higher education in specialty 072 – Finance, banking and insurance. Yuri Fedkovich Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2024.

The theoretical and practical aspects of the formation and use of the fixed capital of the enterprise are investigated in the qualification work. The economic essence and value of the fixed capital of the enterprise are considered. The financial and economic activity of Techno-Bud Service LLC was characterized and the effectiveness of the formation and use of its fixed capital was analyzed, as well as ways to increase the efficiency of the use of fixed capital of Techno-Bud Service LLC.

Key words: enterprise, capital, fixed capital, fixed assets, depreciation, financing, investments, profitability, income, profit.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання чужих ідей, результатів і текстів наукових досліджень мають посилання на відповідне джерело.

_____ М.-К. Г. Бойку

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Економічна сутність та значення основного капіталу підприємства	7
1.2. Методологія оцінки основного капіталу підприємства.....	11
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС».....	18
2.1. Характеристика фінансово-господарської діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	18
2.2. Аналіз ефективності формування та використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	24
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС».....	31
3.1. Оптимізація джерел забезпечення основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	31
3.2. Шляхи підвищення ефективності використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	33
ВИСНОВКИ.....	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	45
ДОДАТКИ.....	49

ВСТУП

Актуальність. Ефективне формування та використання основного капіталу дозволяє підприємству бути конкурентоспроможним, збільшувати обсяги виробництва, покращувати якість продукції та отримувати стабільний прибуток. Однак, в умовах повномасштабного вторгнення Росії в Україну, багато українських компаній зазнали значних втрат основного капіталу внаслідок руйнувань, пошкоджень та захоплення потужностей. Це призвело до зменшення обсягів виробництва, втрати ринків збуту та скорочення прибутків. Тому, в умовах війни, формування та ефективне використання основного капіталу стає ще більш важливим завданням для українських підприємств. Для відновлення та розвитку необхідно залучати інвестиції, шукати нові ринки збуту, впроваджувати інноваційні технології та підвищувати ефективність використання наявних ресурсів. Також важливо враховувати ризики, пов'язані з продовженням військових дій та розробляти плани на випадок надзвичайних ситуацій.

Ряд авторів звертає увагу на питання, пов'язані із управління основним капіталом. Кобилецький В. Р. розглядає показники майнового стану, тоді як Вінніков Я. та Астаф'єва К. досліджують ефективність використання необоротних активів, наголошуючи на викликах та інноваціях у цій сфері. Задорожний З. М. пропонує вдосконалення обліку необоротних активів для їх ефективного управління, а Сук П. вивчає амортизацію необоротних активів за методом на основі податку з продажів. Ткачук Л. М. та Гумінська Р. І. аналізують оборотні активи підприємств та ефективність їх використання, тоді як Левченко В. П. та Ляліна В. обговорюють підходи до оцінки необоротних активів в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови України. Шушкова Ю., Шутко А. та Баськова Ю. аналізують стан та структуру активів вітчизняних підприємств, а Геєнко М. М. та Омеляненко Д. О. досліджують методичні підходи до аналізу формування та ефективного використання активів в умовах

невизначеності та ризику. Загалом сформована надійна теоретична основа дослідження.

Метою роботи є обґрунтування напрямів підвищення ефективності основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

У якості завдань виділено такі, як:

- розглянути економічну сутність та значення основного капіталу підприємства;
- дослідити методологію оцінки основного капіталу підприємства;
- охарактеризувати фінансово-господарську діяльність ТОВ «Техно-Буд Сервіс»;
- проаналізувати ефективність формування та використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс»;
- запропонувати оптимізацію джерел забезпечення основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс»;
- визначити шляхи підвищення ефективності використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

Об'єктом дослідження виступає фінансово-господарська діяльність підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

Предметом дослідження обрано процес управління основним капіталом компанії.

Інформаційна база для дослідження є досить широкою та різноманітною, охоплюючи як офіційні джерела, такі як нормативно-правові акти, статистичні дані та звіти Національного банку України, Державної служби статистики України, так і наукові праці, аналітичні матеріали та інформаційні ресурси.

Методи дослідження. У процесі виконання роботи застосовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні методи дослідження. До загальнонаукових методів належать: аналіз літературних джерел, синтез, дедукція, індукція, класифікація, систематизація та узагальнення. Серед спеціальних методів використовувалися: вертикальний і горизонтальний аналіз для дослідження динаміки та структури основного капіталу підприємства, коефіцієнтний аналіз

для оцінки ефективності формування та використання основного капіталу, таксономічний аналіз для комплексної оцінки фінансового потенціалу розвитку підприємства, а також балансовий метод для забезпечення рівноваги між джерелами формування та напрямками використання основного капіталу.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 48 сторінок друкованого тексту, основний зміст роботи викладено на 44 сторінках. Робота містить 15 таблиць та 8 рисунків, список використаних джерел включає 41 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність та значення основного капіталу підприємства

Основний капітал є фундаментальною складовою ресурсного потенціалу підприємства, яка забезпечує його довгострокове функціонування та розвиток. Економічна сутність такого поняття полягає в сукупності матеріальних і нематеріальних активів, що використовуються в процесі виробничої діяльності протягом тривалого періоду часу, створюючи додану вартість та генеруючи економічні вигоди для підприємства.

До складу основного капіталу входять такі елементи, як будівлі, споруди, машини, обладнання, транспортні засоби, нематеріальні активи (патенти, ліцензії, торгові марки), довгострокові фінансові вкладення тощо. У фінансовій звітності підприємства основний капітал відображається в розділі балансу «Необоротні активи».

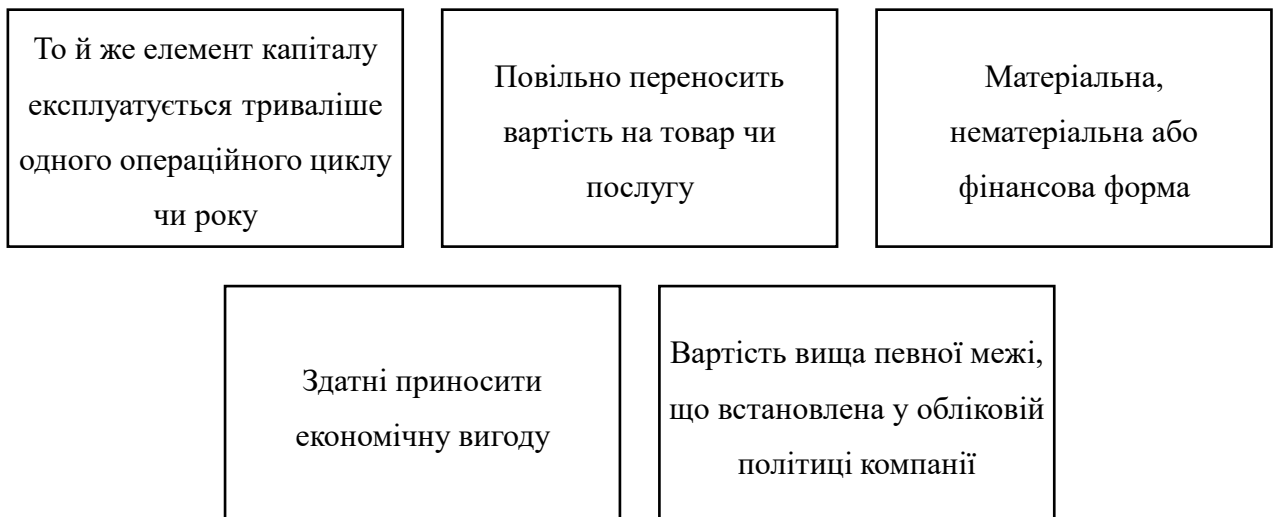

Рис. 1.1 Ознаки основного капіталу

складено автором на основі [8, с.150; 31, с.40]

Основний капітал відрізняється від оборотного капіталу за своєю економічною сутністю та роллю в діяльності підприємства. Оборотний капітал представлений активами, які використовуються і повністю споживаються протягом одного операційного циклу або року, зокрема такими як запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти тощо [33]. Натомість основний капітал використовується протягом тривалого періоду, зазвичай більше одного року, і переносить свою вартість на готову продукцію частинами, у вигляді амортизаційних відрахувань. Завдяки наявності достатнього обсягу та належного стану основного капіталу, підприємство має змогу виконувати свої виробничі завдання та задовольняти потреби ринку.

Ключовим елементом необоротних активів є основні засоби. У Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 16 – це матеріальні активи, що використовуються компанією для виробництва або постачання товарів і послуг, для здавання в оренду іншим компаніям або для адміністративних цілей; і передбачається використовувати протягом більш як одного річного періоду[19]. Вважаємо, що таке визначення є надто вузьким, у тому числі через те, що не враховується факт використання основних засобів не лише комерційними компаніями, а й благодійними, тими, що націлені на виконання певних соціальних, екологічних, економічних ініціатив, не пов'язаних безпосередньо зі створенням чистого прибутку для власника.

Крім цього, не відображається той факт, що напрями застосування основних засобів є ширшими, ніж це відображено в Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку. Наприклад, у рамках своєї політики соціальної мотивації співробітників компанія може придбати санаторії та інші місця відпочинку.

Очевидно, що створювані в такому процесі основні засоби будуть відображені на балансі підприємства. При цьому вони не використовуватимуться безпосередньо для здавання в оренду, для надання послуг, а лише для обслуговування потреб власних співробітників, у тому числі для задоволення їхніх потреб у відпочинку.

Таким чином, згідно з цим визначенням, яке пропонує Міжнародний стандарт, такі активи не є основними засобами. Це при тому, що їхня форма є матеріальною, вони використовуються протягом тривалого періоду часу, на них нараховується амортизація. Тому вважаємо, що такий підхід не є правильним при поясненні сутнісного наповнення терміну основних засобів сучасного підприємства.

Іншим важливим аспектом є роль основного капіталу. Його використання в процесі виробництва сприяє створенню доданої вартості та генеруванню економічних вигод для підприємства. Наприклад, основні засоби беруть участь у перетворенні сировини та матеріалів у готову продукцію, яка має вищу цінність для споживачів. Це дозволяє підприємству отримувати дохід від реалізації продукції та покривати витрати на виробництво, забезпечуючи прибутковість та фінансову стабільність (Рис. 1.2).

Рис.1.2 Значення основного капіталу підприємства
складено автором на основі [5, с.114; 41, с.43; 23, с.192]

Ефективне використання основного капіталу сприяє підвищенню продуктивності праці та ефективності виробництва. Сучасне та технологічно розвинене обладнання, автоматизація виробничих процесів та оптимізація використання ресурсів дозволяють скоротити витрати часу та матеріалів на одиницю продукції. Це веде до зростання обсягів виробництва, покращення якості продукції та зниження собівартості, що позитивно впливає на конкурентоспроможність підприємства.

Наявність сучасного та ефективного основного капіталу є одним із ключових факторів забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку. Використання передових технологій, інноваційного обладнання та оптимізованих виробничих процесів дозволяє підприємству випускати високоякісну продукцію, швидко реагувати на зміни ринкового попиту та пропонувати споживачам унікальні продукти чи послуги. Це створює конкурентні переваги та дозволяє підприємству зміцнювати свої позиції в галузі.

Основний капітал є фундаментом для формування матеріально-технічної бази підприємства. Наявність достатнього обсягу та належної структури основного капіталу дозволяє підприємству створити необхідні умови для здійснення виробничої діяльності, забезпечити ефективне використання ресурсів та досягти поставлених цілей.

Інвестиції в основний капітал є ключовим фактором забезпечення технологічного розвитку та інноваційності підприємства. Оновлення та модернізація основних засобів, впровадження передових технологій та автоматизація виробничих процесів дозволяють компанії підвищувати ефективність діяльності, покращувати якість продукції та створювати інноваційні продукти чи послуги. Це сприяє посиленню конкурентних переваг підприємства та забезпечує його довгостроковий розвиток в умовах динамічного ринкового середовища [39, с.56].

Наявність достатнього обсягу та ефективного використання основного капіталу забезпечує фінансову стійкість підприємства. Основний капітал

створює передумови для прогнозованих та стабільних умов роботи підприємства, зменшує залежність від короткострокових коливань ринкової кон'юнктури та дозволяє планувати довгострокові інвестиційні проекти. Також він може виступати об'єктом застави, дозволяючи підприємству залучати більше фінансових ресурсів. Фінансова стійкість, забезпечена основним капіталом, підвищує довіру інвесторів та кредиторів до підприємства.

Окрім безпосередньої участі у виробничому процесі основний капітал може генерувати пасивний дохід для підприємства. Наприклад, невикористані або тимчасово вільні основні засоби можуть бути здані в оренду іншим суб'єктам господарювання, що забезпечує додаткове джерело доходу. Крім того, довгострокові фінансові інвестиції, які є частиною основного капіталу, можуть приносити процентний дохід або дивіденди. Це диверсифікує джерела надходжень підприємства та підвищує його фінансову стабільність.

Підводячи підсумок, зазначимо, що економічна сутність основного капіталу полягає в сукупності матеріальних і нематеріальних активів, які беруть участь у виробничому процесі протягом тривалого періоду та створюють передумови для ефективної діяльності підприємства. Значення основного капіталу проявляється в забезпеченні безперервності виробництва, генеруванні доходів, підвищенні продуктивності праці та зміцненні конкурентоспроможності підприємства. Крім того, основний капітал формує матеріально-технічну базу, сприяє технологічному розвитку та інноваційності, забезпечує фінансову стійкість та створює можливості для отримання додаткових доходів від оренди чи довгострокових вкладень.

1.2. Методологія оцінки основного капіталу підприємства

Методологія оцінки основного капіталу підприємства є важливим інструментом для визначення ефективності використання та управління

необоротними активами компанії. У цьому контексті застосовуються методи горизонтального, вертикального, коефіцієнтного та порівняльного аналізу.

Горизонтальний аналіз передбачає вивчення динаміки показників основного капіталу в часі. При цьому порівнюються їх значення (наприклад, вартість основних засобів, сума зносу, обсяг капітальних інвестицій) за кілька періодів (років, кварталів) [18, с.88]. Це дозволяє виявити тенденції зміни основного капіталу, оцінити темпи зростання або зниження відповідних показників. Горизонтальний аналіз дає змогу визначити, чи відбувається розширення виробничих потужностей підприємства, оновлення основних засобів або їх вибуття.

Якщо обсяг основного капіталу підприємства повільно зменшується, це може створювати певні ризики для бізнесу. Низька частка основного капіталу може свідчити про недостатній рівень інвестицій у матеріальні активи, що веде до зниження виробничих потужностей, технологічного відставання та втрати конкурентних позицій на ринку.

Вертикальний аналіз спрямований на дослідження структури основного капіталу та визначення питомої ваги окремих його складових. При цьому розраховується частка кожного елемента основного капіталу (наприклад, земельних ділянок, будівель, машин та обладнання) у загальній вартості основних засобів. Вертикальний аналіз дозволяє оцінити оптимальність складу основного капіталу, виявити найбільш вагомі його компоненти та простежити зміни структури в динаміці [40, с.417]. Цей метод є корисним для порівняння структури основного капіталу з галузевими стандартами або показниками конкурентів.

Значна питома вага основного капіталу свідчить про високу капіталомісткість бізнесу та наявність потужної матеріально-технічної бази. Такі підприємства мають більшу стабільність виробничих процесів та можуть створювати бар'єри для входу на ринок нових конкурентів. Проте, надмірна концентрація ресурсів в основному капіталі може обмежувати гнучкість

компанії та її спроможність оперативно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури.

З іншого боку, низька частка основного капіталу може бути ознакою орієнтації підприємства на менш капіталомісткі сфери діяльності або ефективного використання наявних матеріальних активів. Такий підхід дозволяє компанії бути більш адаптивною до ринкових трансформацій. Однак, недостатній рівень інвестицій в оновлення та модернізацію основного капіталу може стати перешкодою для зростання бізнесу та підтримки конкурентних позицій у довгостроковій перспективі [6, с.21].

Повільне скорочення обсягу основного капіталу створює низку загроз для підприємства. По-перше, це може призвести до зниження виробничого потенціалу та ефективності діяльності внаслідок старіння та зносу основних засобів [2, с.38]. По-друге, технологічне відставання та неспроможність впроваджувати інновації можуть негативно вплинути на конкурентоспроможність компанії. По-третє, недостатність матеріальної бази обмежує можливості для розширення бізнесу та освоєння нових напрямків діяльності. По-четверте, зростання витрат на ремонт та обслуговування застарілих основних засобів погіршує фінансові результати підприємства. По-п'яте, погіршення стану матеріальних активів знижує інвестиційну привабливість компанії для потенційних інвесторів та кредиторів.

Для мінімізації зазначених ризиків підприємству необхідно забезпечувати своєчасне відтворення основного капіталу шляхом здійснення капітальних інвестицій. Досягнення оптимального балансу між власними та залученими джерелами фінансування оновлення матеріальних активів є важливим завданням фінансового менеджменту.

Коефіцієнтний аналіз передбачає розрахунок та інтерпретацію різноманітних відносних показників, які характеризують раціональність використання основного капіталу [4, с.21]. Серед таких коефіцієнтів можна виділити коефіцієнт зносу, коефіцієнт оновлення, фондвіддачу, коефіцієнт співвідношення активної та пасивної частин основних засобів (формули яких

були наведені раніше) [26, с.366]. Кожен з цих коефіцієнтів дає змогу оцінити певний аспект використання основного капіталу - ступінь зношеності, інтенсивність оновлення, ефективність використання у виробничому процесі тощо. Коефіцієнтний аналіз дозволяє виявити проблемні зони та резерви підвищення ефективності управління основним капіталом.

Однією з основних формул, що використовується при оцінці основного капіталу, є формула розрахунку коефіцієнта зносу основних засобів. Індикатор визначається як відношення суми зносу основних засобів до їх первісної вартості [24]. Він показує, яка частина вартості основних засобів вже перенесена на вартість виготовленої продукції або послуг.

$$K_z = Z_o / P_v,$$

(1)

де K_z - коефіцієнт зносу основних засобів;

Z_o - сума зносу основних засобів;

P_v - первісна вартість основних засобів [15]

Іншою важливою формулою є розрахунок коефіцієнта оновлення основних засобів. Цей показник обчислюється шляхом ділення вартості введених в експлуатацію основних засобів за певний період на вартість основних засобів на кінець цього періоду. Коефіцієнт демонструє, наскільки активно підприємство інвестує в модернізацію та оновлення своїх виробничих потужностей.

$$K_o = B_v / B_k,$$

(2)

де K_o - коефіцієнт оновлення основних засобів;

B_v - вартість введених в експлуатацію основних засобів за період;

B_k - вартість основних засобів на кінець періоду

Для оцінки ефективності використання основного капіталу застосовується формула розрахунку фондівдачі, що визначається як відношення обсягу виробленої продукції або наданих послуг до середньорічної

вартості основних засобів. Цей показник відображає, скільки одиниць продукції або послуг припадає на одиницю вартості основних засобів.

$$\Phi_{\text{в}} = O_{\text{в}} / V_{\text{с}},$$

(3)

де $\Phi_{\text{в}}$ - фондвіддача;

$O_{\text{в}}$ - обсяг виробленої продукції або наданих послуг;

$V_{\text{с}}$ - середньорічна вартість основних засобів [14].

Крім того, для аналізу структури основного капіталу використовується формула розрахунку коефіцієнта співвідношення активної та пасивної частин основних засобів. Активна частина включає ті основні засоби, які безпосередньо беруть участь у виробничому процесі (машини, обладнання тощо), а пасивна частина - будівлі, споруди та інші об'єкти, що створюють умови для виробництва [13, с.541]. Цей коефіцієнт дозволяє оцінити оптимальність структури основного капіталу з точки зору ефективності виробництва.

$$K_{\text{сп}} = V_{\text{а}} / V_{\text{п}},$$

(4)

де $K_{\text{сп}}$ - коефіцієнт співвідношення активної та пасивної частин основних засобів;

$V_{\text{а}}$ - вартість активної частини основних засобів;

$V_{\text{п}}$ - вартість пасивної частини основних засобів.

Варто зазначити, що при застосуванні цих формул необхідно враховувати галузеву специфіку підприємства та особливості його діяльності. Для отримання достовірних результатів важливо використовувати актуальні та точні дані про вартість, знос та рух основних засобів.

Порівняльний аналіз базується на зіставленні показників основного капіталу підприємства з аналогічними показниками інших компаній галузі, регіону або з середньогалузевими значеннями. Такий аналіз дає можливість оцінити конкурентну позицію підприємства за рівнем розвитку та ефективністю використання матеріальних активів. Порівняння може здійснюватися за

абсолютними та відносними показниками, такими як вартість основних засобів, фондвіддача, коефіцієнт оновлення тощо. Метод дозволяє визначити сильні та слабкі сторони підприємства в управлінні основним капіталом порівняно з конкурентами або галузевими стандартами.

Комплексне застосування цих методів аналізу забезпечує повну та достовірну оцінку стану та ефективності використання основного капіталу підприємства. Результати такого аналізу є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо інвестицій в оновлення та модернізацію основних засобів, оптимізації їх структури та підвищення ефективності виробничих процесів [17, с.316].

Підводячи підсумки, зазначимо, що в процесі вивчення теоретичних засад формування та використання основного капіталу підприємства було визначено наступне:

- розкрито економічну сутність та значення основного капіталу підприємства. Основний капітал є сукупністю матеріальних та нематеріальних активів підприємства, які використовуються у виробничому процесі протягом тривалого часу та формують базу для ефективного функціонування суб'єкта господарювання. Значущість основного капіталу полягає в забезпеченні стабільності виробництва, генеруванні економічних вигод, підвищенні ефективності використання ресурсів та посиленні конкурентних позицій підприємства на ринку. Основний капітал також відіграє ключову роль у формуванні матеріально-технічної бази, стимулюванні технологічного прогресу та інновацій, забезпеченні фінансової стійкості та створенні додаткових джерел доходу через здачу в оренду або отримання процентів від довгострокових інвестицій;

- охарактеризовано методологію оцінки основного капіталу підприємства. Методологія оцінки основного капіталу підприємства включає горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний та порівняльний аналіз. Доцільно звернути увагу на такі індикатори, як коефіцієнт зносу, коефіцієнт оновлення, фондвіддача та коефіцієнт співвідношення активної і пасивної частин основних засобів. Значна

частка основного капіталу в структурі активів підприємства вказує на високий рівень капіталомісткості бізнесу та наявність потужної матеріальної бази, тоді як низька частка може свідчити про орієнтацію на менш капіталомісткі види діяльності або ефективне використання наявних матеріальних ресурсів.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС»

2.1. Характеристика фінансово-господарської діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

ТОВ «Техно-Буд Сервіс» – це компанія, основним видом діяльності якої є будівництво доріг і автострад (код КВЕД 42.11) [32]. Засновано підприємство у 2007 році, а його директором є Бобуль Тодор Васильович [34]. Код ЄДРПОУ товариства – 34864234 [35].

Компанія активно бере участь у тендерах на виконання робіт для різних державних і комунальних установ [36]. Найбільшим замовником є Департамент інфраструктури та благоустрою Чернівецької міської ради, з яким укладено контрактів на суму 180 039 497 гривень. Петропавлівсько-Борщагівська сільська рада Києво-Святошинського району Київської області також є значним замовником, з яким підписано договорів на 105 759 754 гривні. Крім того, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» виконує роботи для КП «Благоустрій» (на суму 21 390 544 гривні), КУ «Відділ управління комунальним майном Коломийської міської ради» (17 675 366 гривень) та Департаменту капітального будівництва, містобудування та архітектури Чернівецької обласної державної адміністрації (1 288 739 гривень) [37; 38].

Аналізуючи динаміку фінансових результатів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» за період з 2021 по 2023 рік, можна спостерігати значні коливання показників. У 2021 році чистий дохід компанії становив 60 884 тис. грн., проте в 2022 році відбулося суттєве зниження цього показника до 35 862 тис. грн., що свідчить про зменшення обсягів реалізації продукції або послуг. Однак, у 2023 році ситуація кардинально змінилася, і чистий дохід зріс до 98 434 тис. грн., перевищивши рівень 2021 року на 61,67%.

Собівартість реалізованої продукції або послуг демонструє подібну тенденцію. У 2021 році вона становила 58 506 тис. грн., у 2022 році знизилася до 32 821 тис. грн., а в 2023 році зросла до 91 297 тис. грн. Такі зміни собівартості корелюють зі змінами чистого доходу, що свідчить про ефективне управління витратами компанії (табл. 2.1).

Таблиця 2.1.

Динаміка фінансових результатів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021 - 2023
рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Чистий дохід	60884	35862	98434	-25022	62572	-41,1	174,48	61,67
Собівартість	58506	32821	91297	-25685	58476	-43,9	178,17	56,05
Валовий прибуток	2378,8	3041,3	7137,5	662,5	4096,2	27,85	134,69	200,05
Чистий прибуток	1240,9	781,7	3876,9	-459,2	3095,2	-37,01	395,96	212,43

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Валовий прибуток ТОВ «Техно-Буд Сервіс» протягом аналізованого періоду демонстрував стабільне зростання. У 2021 році він становив 2 378,8 тис. грн., у 2022 році зріс до 3 041,3 тис. грн., а в 2023 році досяг 7 137,5 тис. грн. Це свідчить про здатність компанії генерувати прибуток від основної діяльності, незважаючи на коливання чистого доходу та собівартості. Чистий прибуток, який залишається в розпорядженні компанії після сплати всіх податків і зборів, також показав позитивну динаміку.

Загалом, незважаючи на певні коливання показників у 2022 році, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» демонструє здатність адаптуватися до мінливих ринкових умов в умовах війни.

Нерозподілений прибуток, який є частиною власного капіталу, показав позитивну динаміку. У 2021 році він становив 3 417 тис. грн., у 2022 році зріс до 4 370 тис. грн., а в 2023 році досяг 9 098 тис. грн. Це свідчить про ефективну

діяльність компанії та її здатність генерувати прибуток, який накопичується для подальшого розвитку бізнесу.

Таблиця 2.2.

Динаміка джерел фінансування ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

в 2021 - 2023 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Зареєстрований (пайовий) капітал	12920	21927	21989	9007	62	69,71	0,28	70,19
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	3417	4370	9098	953	4728	27,89	108,19	166,26
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	16337	26296,8	31086,7	9960	4789,9	60,97	18,21	90,29
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12551	12551,3	12551,3	0	0	0	0	0
Короткострокові кредити банків	8333	4283	0	-4050	-4283	-48,6	-100	-100
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	26627	30270	50978	3643	20708	13,68	68,41	91,45
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	40,1	0,3	496,2	-39,8	495,9	-99,3	165300	1 137,41
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	193,5	171,9	567,9	-21,6	396	-11,2	230,37	193,49
Інші поточні зобов'язання	24890	36655	38713	11765	2058	47,27	5,61	55,54
ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	60106	71392,5	90838,4	11286,6	19445,9	18,78	27,24	51,13
Баланс	88994	110240,6	134476,4	21246,6	24235,8	23,87	21,98	51,11

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Загалом, власний капітал ТОВ «Техно-Буд Сервіс» зріс з 16 336,8 тис. грн. у 2021 році до 26 296,8 тис. грн. у 2022 році та 31 086,7 тис. грн. у 2023 році. Таке зростання є позитивним сигналом для інвесторів і кредиторів, оскільки свідчить про фінансову стійкість компанії.

Довгострокові зобов'язання і забезпечення компанії залишалися незмінними протягом аналізованого періоду і становили 12 551,3 тис. грн. Це вказує на наявність довгострокових кредитів, які компанія має виконувати в довгостроковій перспективі.

Потенціал компанії зріс, адже обсяг доступних коштів еволюціонував з 88 994 тис. грн. у 2021 році до 110 240,6 тис. грн. у 2022 році та 134 476,4 тис. грн. у 2023 році. Відбувається розширення масштабів діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

У 2021 році середня кількість працівників компанії становила 43 особи, проте в 2022 році відбулося скорочення штату до 39 осіб. Таке зменшення персоналу пов'язане з оптимізацією бізнес-процесів в умовах початку повномасштабного вторгнення. Незважаючи на скорочення кількості працівників у 2022 році, у 2023 році ТОВ «Техно-Буд Сервіс» значно розширило свій штат, збільшивши середню кількість працівників до 56 осіб. Це свідчить про зростання обсягів діяльності компанії та необхідність залучення додаткового персоналу для виконання збільшеного обсягу робіт.

Таблиця 2.3.

Динаміка показників управління персоналом ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в
2021 - 2023 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Середня кількість працівників, осіб	43	39	56	-4	17	-9,3	43,59	30,23
Продуктивність праці, тис. грн.	1415,9	919,54	1757,8	-496,37	838,21	-35,06	91,16	24,14

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Продуктивність праці, яка відображає ефективність використання трудових ресурсів, демонструвала значні коливання протягом аналізованого періоду. У 2021 році цей показник становив 1415,9 тис. грн. на одного працівника, що свідчить про високу ефективність роботи персоналу. Однак, у 2022 році вона суттєво знизилася до 919,54 тис. грн. на одного працівника. У 2023 році ситуація кардинально змінилася, і продуктивність праці зросла до рекордного рівня - 1757,8 тис. грн. на одного працівника. Це свідчить про значне підвищення раціональності використання трудових ресурсів компанії.

Також можна зробити висновок про достатній рівень платоспроможності компанії та її здатність своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття), який відображає співвідношення оборотних активів до поточних зобов'язань, протягом аналізованого періоду залишався стабільним і коливався в межах від 1,19 до 1,23.

Коефіцієнт швидкої ліквідності, який враховує лише високоліквідні активи (дебіторську заборгованість і грошові кошти) для покриття поточних зобов'язань, демонстрував значення біля нормативного показника (табл. 2.4).

Таблиця 2.4.

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Техно-Буд Сервіс»
в 2021 - 2023 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,21	1,23	1,19	0,02	-0,04	-0,02
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,59	0,68	0,7	0,09	0,02	0,11
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,05	0,18	0,1	0,13	-0,08	0,05

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Динаміка рентабельності ТОВ «Техно-Буд Сервіс» свідчить про нестабільність ефективності використання активів і власного капіталу компанії

протягом аналізованого періоду. Зниження рентабельності в 2022 році спричинене тимчасовими труднощами в діяльності через початок повномасштабного вторгнення. Однак, значне зростання рентабельності в 2023 році є позитивним сигналом і свідчить про ефективне управління активами та власним капіталом компанії.

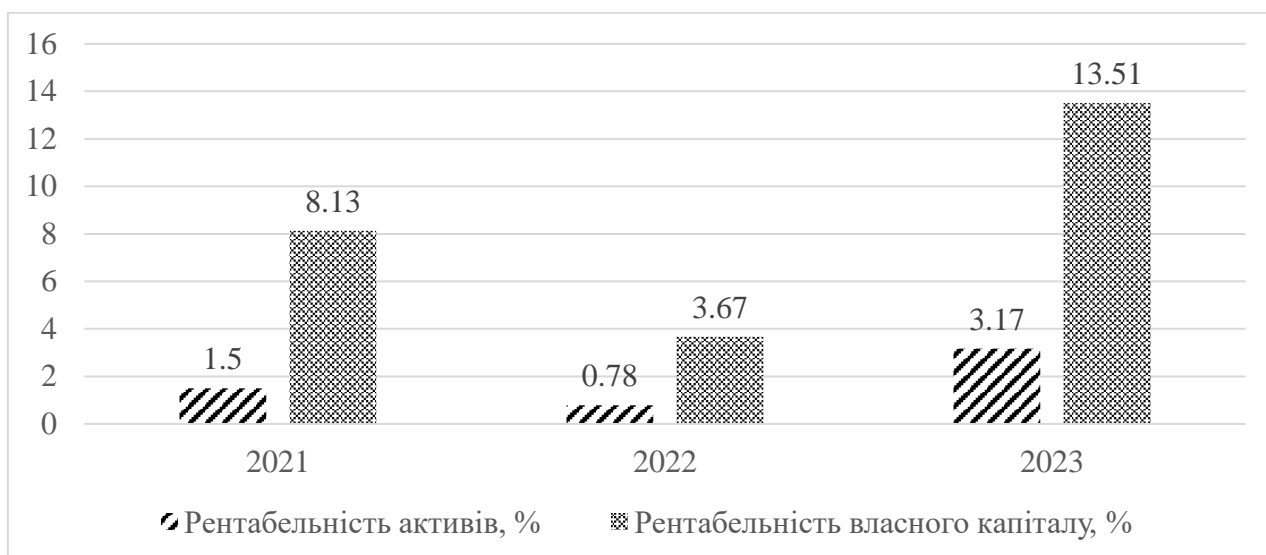

Рис. 2.1 Динаміка рентабельності ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021 - 2023 рр.

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Підводячи підсумок, зазначимо, що ТОВ «Техно-Буд Сервіс» демонструє позитивну динаміку фінансових результатів, зокрема, зростання чистого доходу з 60 884 тис. грн. у 2021 році до 98 434 тис. грн. та чистого прибутку з 1 240,9 тис. грн. у 2021 році до 3 876,9 тис. грн. у 2023 році. Компанія ефективно управляє персоналом, збільшивши середню кількість працівників з 43 осіб у 2021 році до 56 осіб та досягнувши рекордної продуктивності праці в розмірі 1 757,8 тис. грн. на одного працівника у 2023 році порівняно з 1 415,9 тис. грн. у 2021 році.

Також підприємство активно залучає кошти для фінансування своєї діяльності, зокрема, через збільшення поточних зобов'язань з 60 105,9 тис. грн. у 2021 році до 90 838,4 тис. грн. у 2023 році, при цьому зменшуючи залежність

від короткострокових кредитів банків з 8 333 тис. грн. у 2021 році до повного погашення у 2023 році.

2.2. Аналіз ефективності формування та використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Що ж до основного капіталу, то загалом висновки є дещо суперечливі. Можна констатувати стійку тенденцію до зростання вартості необоротних активів підприємства. Їх загальна сума зростає з 16245,3 тис. грн. у 2021 році до 26434 тис. грн. у 2023 році, тобто на 62,7%. Це свідчить про активну інвестиційну політику компанії, спрямовану на розширення та модернізацію виробничих потужностей (табл. 2.5).

Таблиця 2.5.

Динаміка необоротних активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

в 2021 - 2023 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Незавершені капітальні інвестиції	2619,8	4471,7	6478,3	1851,9	2006,6	70,69	44,87	147,28
Основні засоби	10686	15216,2	17016	4530,2	1799,8	42,39	11,83	59,24
Довгострокові фінансові інвестиції	2940	2940	2940	0	0	0	0	0
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	16245,3	22627,9	26434	6382,6	3806,1	39,29	16,82	62,72

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Найбільш вагомою складовою необоротних активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» є основні засоби, вартість яких збільшилася з 10686 тис. грн. у 2021 році до 17016 тис. грн. у 2023 році, тобто на 59,2%. Таке суттєве підвищення вартості основних засобів вказує на оновлення та розширення матеріально-технічної

бази підприємства, що є запорукою росту ефективності виробничого процесу та конкурентоспроможності продукції.

Вартість незавершених капітальних інвестицій також демонструє стрімке зростання: з 2619,8 тис. грн. у 2021 році до 6478,3 тис. грн. у 2023 році, тобто на 147,3%. Це свідчить про активну фазу реалізації інвестиційних проектів, спрямованих на подальший розвиток та розширення виробничих потужностей ТОВ «Техно-Буд Сервіс». При цьому такий актив не є продуктивним, а тому доцільно завершити наявні ініціативи якомога швидше. Довгострокові фінансові інвестиції залишалися незмінними протягом аналізованого періоду і становили 2940 тис. грн., тобто компанія не здійснювала додаткових вкладень у фінансові інструменти.

Найбільшу частку в структурі основного капіталу протягом досліджуваного періоду займають основні засоби, проте їх питома вага дещо зменшилася з 65,78% у 2021 році до 64,37% у 2023 році. Таке незначне скорочення частки основних засобів може бути пов'язане з більш інтенсивним зростанням інших елементів основного капіталу (Рис. 2.2).

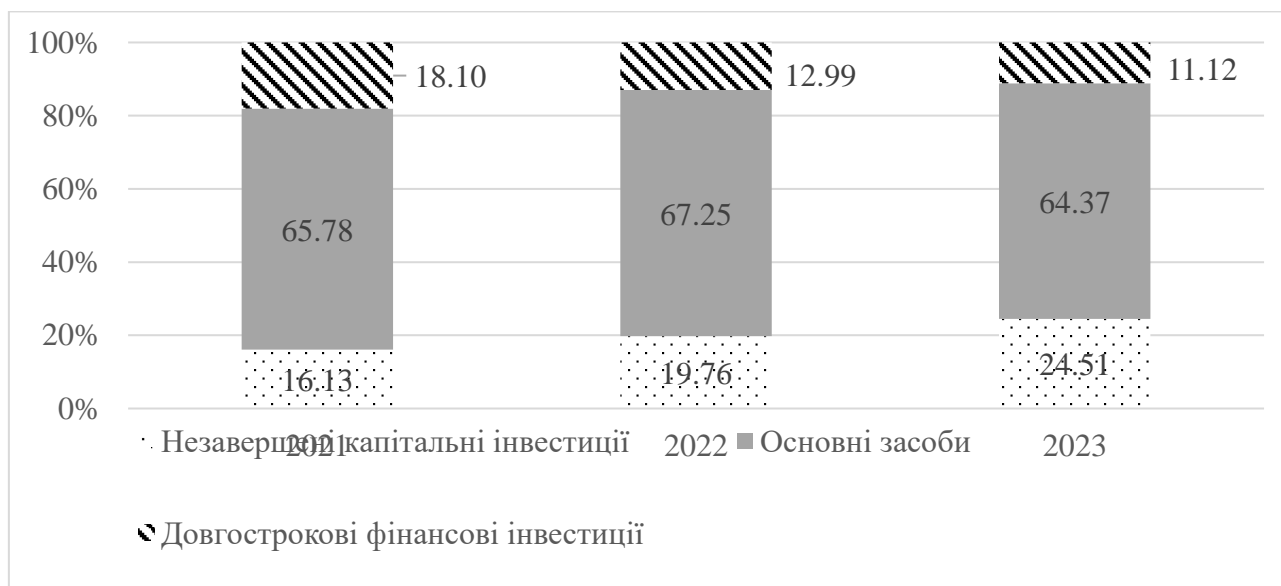

Рис. 2.2 Структурні зрушення у сфері формування основного капіталу у розрізі типу елементу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021 - 2023 рр., %

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Частка незавершених капітальних інвестицій, навпаки, демонструє стійку тенденцію до збільшення: з 16,13% у 2021 році до 24,51% у 2023 році. Це свідчить про активізацію інвестиційної діяльності підприємства, спрямованої на розширення та модернізацію виробничих потужностей. Питома вага довгострокових фінансових інвестицій у структурі основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» зменшилася з 18,10% у 2021 році до 11,12% у 2023 році.

Досліджуючи структурні зрушення у сфері формування основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» за період 2021-2023 рр. у розрізі форми елементу, можна виявити чітку тенденцію до зростання частки реальних необоротних активів та відповідного зменшення питомої ваги фінансових необоротних активів. Частка реальних необоротних активів, які включають основні засоби та незавершені капітальні інвестиції, зросла з 81,91% у 2021 році до 88,88% у 2023 році (Рис. 2.3).

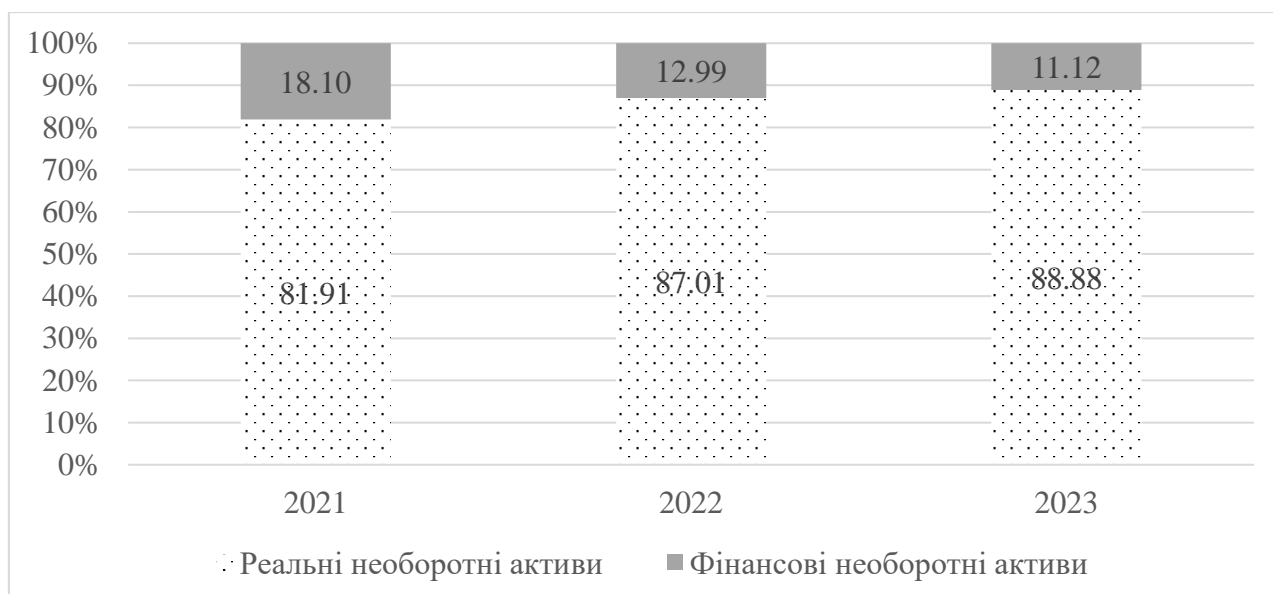

Рис. 2.3 Структурні зрушення у сфері формування основного капіталу у розрізі форми елементу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021 - 2023 рр., %

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Це свідчить про те, що компанія надає перевагу інвестуванню у матеріальні активи, які безпосередньо задіяні у виробничому процесі та здатні генерувати економічні вигоди у довгостроковій перспективі.

Також проявляється негативна динаміка зростання частки непродуктивних необоротних активів та відповідне зменшення питомої ваги непродуктивних необоротних активів. Частка непродуктивних необоротних активів, представлених незавершеними капітальними інвестиціями, збільшилася з 16,13% у 2021 році до 24,51% у 2023 році. Тобто все більший обсяг капіталу компанії відволікається та не приймає участі у створенні доданої вартості.

Водночас, частка продуктивних необоротних активів, до яких належать основні засоби та довгострокові фінансові інвестиції, зменшилася з 83,88% у 2021 році до 75,49% у 2023 році. Це пов'язано з амортизацією основних засобів та переорієнтацією інвестиційної стратегії компанії на розвиток власних виробничих потужностей, а не на вкладення коштів у фінансові інструменти чи участь у капіталі інших підприємств (рис. 2.4).

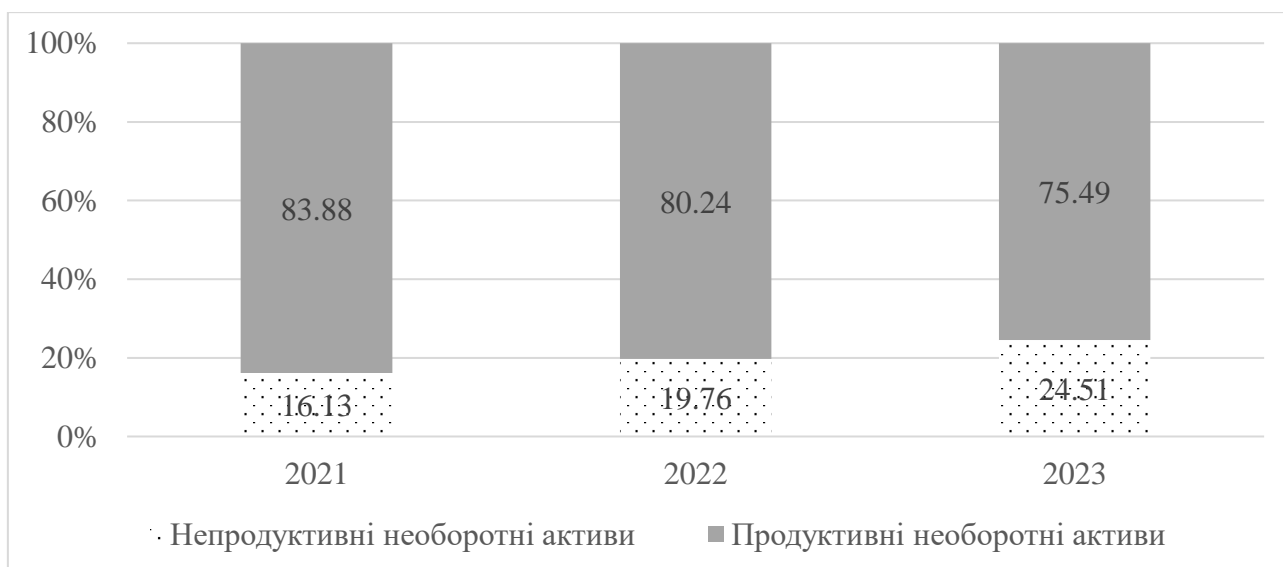

Рис. 2.4 Структурні зрушення у сфері формування основного капіталу у розрізі продуктивності елемента ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021 - 2023 рр., %

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Аналізуючи динаміку показників майнового стану ТОВ «Техно-Буд Сервіс» за період 2021-2023 рр., можна відзначити певні тенденції та зміни у структурі активів підприємства. Коефіцієнт зносу основних засобів ТОВ

«Техно-Буд Сервіс» демонструє позитивну динаміку, зменшившись з 0,76 у 2021 році до 0,72 у 2022-2023 рр. Це свідчить про оновлення основних засобів та покращення їх технічного стану, що є важливим фактором підвищення ефективності виробничого процесу та конкурентоспроможності продукції (табл. 2.6).

Таблиця 2.6.

Динаміка показників майнового стану ТОВ «Техно-Буд Сервіс»
в 2021 - 2023 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,76	0,72	0,72	-0,04	0	-5,26	0	-5,26
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,03	0,16	0,09	0,13	-0,07	433,33	-43,75	200
Коефіцієнт мобільності активів, частка одиниці	4,47	3,87	4,09	-0,6	0,22	-13,42	5,68	-8,5

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Коефіцієнт оновлення основних засобів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» демонструє нерівномірну динаміку протягом аналізованого періоду. У 2022 році спостерігається значне зростання коефіцієнта до 0,16, що свідчить про суттєве оновлення основних засобів. Проте у 2023 році коефіцієнт оновлення зменшується до 0,09, тобто відбувається зниження інтенсивності такого процесу.

Коефіцієнт мобільності активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» протягом 2021-2023 рр. залишається на високому рівні, коливаючись у межах 3,87-4,47. Це свідчить про достатню забезпеченість підприємства оборотними активами та його здатність швидко адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури. Тобто все ж в рамках поточної бізнес моделі основний акцент робиться не на основному капіталі, а на оборотному.

Фондовіддача, яка характеризує ефективність використання основних засобів підприємства, демонструє значні коливання протягом аналізованого періоду. У 2021 році фондовіддача складала 4,94 обороти, що свідчить про достатньо високу ефективність використання основних засобів. Проте у 2022 році спостерігається суттєве зниження фондовіддачі до 2,77 оборотів, що може бути пов'язане зі збільшенням вартості основних засобів внаслідок їх оновлення або зменшенням обсягів виробництва та реалізації продукції. Натомість, у 2023 році фондовіддача ТОВ «Техно-Буд Сервіс» зростає до 6,11 оборотів. Такий стрімкий ріст фондовіддачі обумовлений збільшенням обсягів виробництва та реалізації продукції, оптимізацією виробничих процесів або підвищенням продуктивності праці (табл. 2.7).

Таблиця 2.7.

Динаміка ефективності використання основного капіталу
ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021 - 2023 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Фондовіддача, обороти	4,94	2,77	6,11	-2,17	3,34	1,17
Рентабельність основних засобів, %	10,06	6,04	24,06	-4,03	18,02	14,00
Дохід від фінансових активів, % річних	0	0	0	-	-	-

Джерело: складено автором на основі звітності компанії

Рентабельність основних засобів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» також демонструє нерівномірну динаміку протягом 2021-2023 рр. У 2023 році рентабельність основних засобів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» відбувається зростання до 24,06%.

Варто зазначити, що протягом аналізованого періоду ТОВ «Техно-Буд Сервіс» не отримувало доходу від фінансових активів, що свідчить про відсутність вкладень у фінансові інструменти або участі у капіталі інших підприємств.

Підбиваючи підсумки, відзначимо, що в процесі оцінки основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» були отримані такі результати:

- надано характеристику фінансово-господарської діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Підприємство показує стійке зростання фінансових показників, про що свідчить збільшення чистого доходу з 60 884 тис. грн. у 2021 році до 98 434 тис. грн. та чистого прибутку з 1 240,9 тис. грн. у 2021 році до 3 876,9 тис. грн. у 2023 році. Ефективне управління персоналом дозволило компанії розширити штат співробітників з 43 осіб у 2021 році до 56 осіб та досягти рекордної продуктивності праці в розмірі 1 757,8 тис. грн. на одного працівника у 2023 році порівняно з 1 415,9 тис. грн. у 2021 році. Для фінансування своєї діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс» активно залучає кошти, зокрема, шляхом збільшення поточних зобов'язань з 60 105,9 тис. грн. у 2021 році до 90 838,4 тис. грн. у 2023 році, одночасно зменшуючи залежність від короткострокових кредитів банків з 8 333 тис. грн. у 2021 році до повного погашення у 2023 році;

- проаналізовано ефективність формування та використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Проявляються позитивні зрушення у структурі активів підприємства та покращення технічного стану основних засобів, про що свідчить зменшення коефіцієнта зносу з 0,76 у 2021 році до 0,72 у 2023 році. Відсутність доходу від фінансових активів протягом 2021-2023 рр. вказує на те, що ТОВ «Техно-Буд Сервіс» зосереджує свої зусилля на розвитку основної діяльності та ефективному використанні основного капіталу для генерування прибутку, при цьому ігноруються можливості створення додаткового грошового потоку за рахунок інвестування коштів у привабливі фінансові активи. Також слід звернути увагу на договори оренди, адже компанія купує не всі основні засоби, які використовуються у виробничому процесі.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС»

3.1. Оптимізація джерел забезпечення основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Говорячи про оптимізацію джерел забезпечення основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» слід, перш за все, звернути увагу на вартість окремих їх елементів. Середньозважена вартість позикового капіталу збільшилася з 6,09% у 2021 році до 9,58% у 2023 році, що свідчить про підвищення витрат на залучення зовнішніх фінансових ресурсів (табл. 3.1).

Таблиця 3.1.

Оцінка вартості залученого капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» у 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення, +, -	Відносне відхилення, %
Ставка за банківськими довгостроковими кредитами, %	12,92	15,70	20,60	7,68	59,45
Частка довгострокових зобов'язань, %	20,88	17,59	13,81	-7,06	-33,84
Ставка за банківськими короткостроковими кредитами, %	8,50	16,80	19,00	10,50	123,53
Частка банківських короткострокових кредитів, %	13,86	6,01	0,00	-13,86	-100,00
Частка кредиторської заборгованості, %	44,30	42,40	56,12	11,82	26,69
Вартість кредиторської заборгованості за товарами, %	5,00	10,00	12,00	7,00	140,00
Частка інших зобов'язань, %	20,97	34,00	30,07	9,10	43,41
Середньозважена вартість (ціна) позикового капіталу, %	6,09	8,01	9,58	3,49	57,30

Джерело: складено автором на основі [29;30]

Розглядаючи структуру позикового капіталу, варто відзначити, що частка довгострокових зобов'язань зменшилася з 20,88% у 2021 році до 13,81% у 2023

році. Водночас, ставка за банківськими довгостроковими кредитами зросла з 12,92% до 20,60% за той самий період. Така тенденція вказує на те, що компанія зменшувала свою залежність від довгострокових кредитів, але вартість їх залучення значно зросла. Частка банківських короткострокових кредитів також зменшилася з 13,86% у 2021 році до 0% у 2023 році. Проте, ставка за цими кредитами зросла з 8,50% до 19,00%. Це означає, що компанія повністю відмовилася від використання короткострокових банківських кредитів у 2023 році, ймовірно, через високу вартість їх залучення.

WACC (середньозважена вартість капіталу) збільшилася з 6,16% у 2021 році до 9,77% у 2023 році, що свідчить про підвищення вартості залучення капіталу для фінансування діяльності компанії. Розглядаючи структуру капіталу, варто відзначити, що частка власного капіталу зросла з 18,36% у 2021 році до 23,12% у 2023 році. Водночас, середньозважена вартість власного капіталу збільшилася з 11,88% до 16,79% за той самий період. Тобто для зменшення витрат доцільно працювати в напрямку скорочення частки цього елемента (табл. 3.2).

Таблиця 3.2.

Оцінка WACC ТОВ «Техно-Буд Сервіс» у 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення, +, -	Відносне відхилення, %
Середньозважена вартість (ціна) позикового капіталу	6,09	8,01	9,58	3,49	57,30
Середньозважена вартість (ціна) власного капіталу, %	11,88	18,50	16,79	4,91	41,33
Частка власного капіталу, %	18,36	23,85	23,12	4,76	25,93
Частка позикового капіталу, %	81,64	76,15	76,88	-4,76	-5,83
t	0,2	0,2	0,2	0,00	0,00
(1-t)	0,8	0,8	0,8	0,00	0,00
WACC, %	6,16	9,29	9,77	3,62	58,70

Джерело: складено автором

Частка позикового капіталу зменшилася з 81,64% у 2021 році до 76,88% у 2023 році. Проте, середньозважена вартість позикового капіталу зросла з 6,09% до 9,58% за цей період. Така тенденція свідчить про те, що компанія зменшувала

свою залежність від позикового капіталу, але вартість його залучення значно збільшилася. Враховуючи вищезазначені дані, оптимальна стратегія фінансування основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» повинна базуватися на пошуку балансу між власним і позиковим капіталом, з метою мінімізації середньозваженої вартості капіталу. Компанії необхідно проаналізувати доцільність збільшення частки власного капіталу, оскільки його вартість є вищою порівняно з позиковим капіталом.

Тому складено таблицю з можливими сценаріями залучення коштів як для покриття потреби у основному капіталі, так і у оборотному (табл. 3.2).

Таблиця 3.3.

Оцінка різних стратегій фінансування необоротних активів
ТОВ «Техно-Буд Сервіс» у 2024-2025 рр.

Показники	Поточний стан	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3	Варіант 4	Варіант 5
Ставка за довгостроковими зобов'язаннями, %	20,20	20,20	20,20	20,20	20,20	20,20
Сума довгострокових зобов'язань, тис. грн.	12551	30421	12551	0	13217	0
Ставка за банківськими короткостроковими кредитами, %	15,50	15,50	15,50	15,50	15,50	15,50
Сума короткострокових кредитів, тис. грн.	0	0	17869	12551	17204	81399
Сума товарної кредиторської заборгованості, тис. грн.	50978	50978	50978	50978	50978	0
Вартість кредиторської заборгованості за товарами і послугами від постачальників, %	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Сума інших зобов'язань, тис. грн.	39861	39861	39861	39861	39861	39861
Середньозважена вартість (ціна) позикового капіталу	8,37	10,11	9,42	7,80	9,45	10,40
Середньозважена вартість (ціна) власного капіталу	20,20	20,20	20,20	20,20	20,20	20,20
Сума власного капіталу, тис. грн.	31 087	13217	13217	31 087	13217	13217
Сума зобов'язань, тис. грн.	103 390	121259	121259	103390	121259	121259
Частка власного капіталу	0,23	0,10	0,10	0,23	0,10	0,10
Частка позикового капіталу	0,77	0,90	0,90	0,77	0,90	0,90
t	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
(1-t)	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
WACC, %	9,82	9,28	8,78	9,47	8,80	9,49

Джерело: складено автором

Можна зробити висновок, що найоптимальнішим варіантом фінансування основного капіталу є Варіант 4. За цією стратегією, половина необоротних активів фінансується за рахунок власного капіталу компанії, а інша половина - за рахунок довгострокових зобов'язань.

Розглядаючи Варіант 4, варто відзначити, що сума власного капіталу становить 13217 тис. грн., а сума довгострокових зобов'язань - також 13217 тис. грн. Така структура капіталу забезпечує збалансоване фінансування необоротних активів, зменшуючи ризики, пов'язані з короткостроковими зобов'язаннями. Середньозважена вартість капіталу (WACC) за цим варіантом складає 8,80%, що є одним з найнижчих показників серед запропонованих альтернатив.

Варіант 2 характеризується дещо нижчим значенням WACC - 8,78%, проте в цьому випадку частина необоротних активів фінансується за рахунок короткострокових кредитів у сумі 17869 тис. грн. Такий підхід може бути занадто ризикованим, оскільки короткострокові зобов'язання потребують швидкого погашення і можуть створювати додатковий фінансовий тиск на компанію.

Поточний стан фінансування необоротних активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» характеризується WACC на рівні 9,82% (за умови врахуванням даних на 2024 рік, а не 2023 рік). Частка власного капіталу становить 23%, а частка позикового капіталу - 77%. Такий варіант не є оптимальним, оскільки він призводить до додаткових витрат.

Варіант 1 передбачає збільшення суми довгострокових зобов'язань до 30421 тис. грн. та зменшення частки власного капіталу до 10%. WACC є високим і становить 9,28%.

Варіант 3 характеризується відсутністю довгострокових зобов'язань і фінансуванням необоротних активів за рахунок короткострокових кредитів у сумі 12551 тис. грн. та власного капіталу. WACC за цим варіантом становить 9,47%, що вище, ніж у Варіанті 4. Крім того, значна частка короткострокових зобов'язань може створювати додаткові ризики для компанії.

Варіант 5 передбачає фінансування необоротних активів виключно за рахунок короткострокових кредитів у сумі 81399 тис. грн. та власного капіталу. Такий підхід є надзвичайно ризикованим, оскільки створює значний фінансовий тягар на компанію через необхідність швидкого погашення значної суми короткострокових зобов'язань. WACC за цим варіантом становить 9,49%, що вище, ніж у Варіанті 4.

$$\text{Економічний ефект} = 134\,476,4 \times (9,82 - 8,8) : 100 = 1371,7 \text{ тис. грн.}$$

Підводячи підсумок, зазначимо, що аналіз різних стратегій фінансування необоротних активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» у 2024-2025 рр. показав, що найоптимальнішим є Варіант 4, за яким половина необоротних активів фінансується за рахунок власного капіталу, а інша половина - за рахунок довгострокових зобов'язань. Цей варіант забезпечує збалансоване фінансування та мінімізує ризики, пов'язані з короткостроковими зобов'язаннями, маючи при цьому відносно низький рівень WACC у розмірі 8,8%. Реалізація цієї стратегії дозволить компанії отримати економічний ефект у розмірі 1371,7 тис. грн.

3.2. Шляхи підвищення ефективності використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Одним із ключових шляхів підвищення ефективності використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» є оптимізація довгострокових фінансових інвестицій. Наразі компанія не отримує пасивного доходу від капітальних вкладень, що свідчить про недостатньо ефективне використання наявних ресурсів.

Проте, завдяки стратегічному перерозподілу коштів у більш прибуткові інструменти, підприємство має потенціал для генерування додаткового доходу (рис. 3.1).

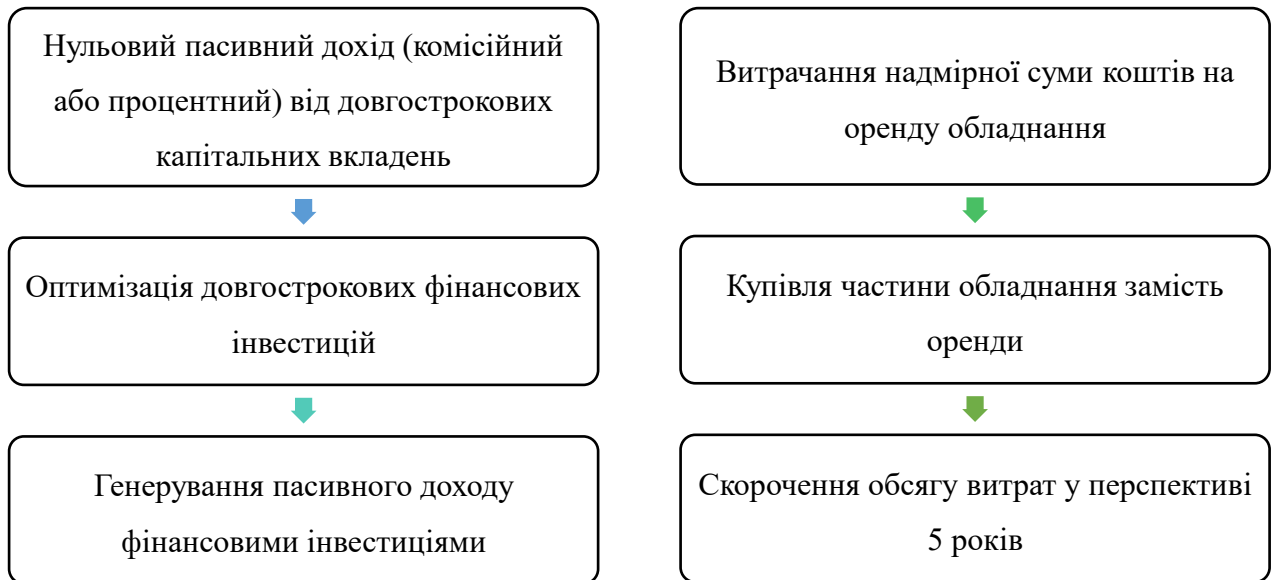

Рис. 3.1 Пропозиції підвищення ефективності використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Джерело: складено автором

Аналізуючи дохідність альтернативних інструментів у 2024 році, найбільш привабливим варіантом для інвестування є ОВДП, що пропонують дохідність на рівні 15,25%. Такий показник значно перевищує дохідність депозитів у банках (12,1%) та є набагато стабільнішим порівняно з волатильними фондовими індексами, такими як ПФТС (0%) та UX (-23,1%) (рис. 3.2).

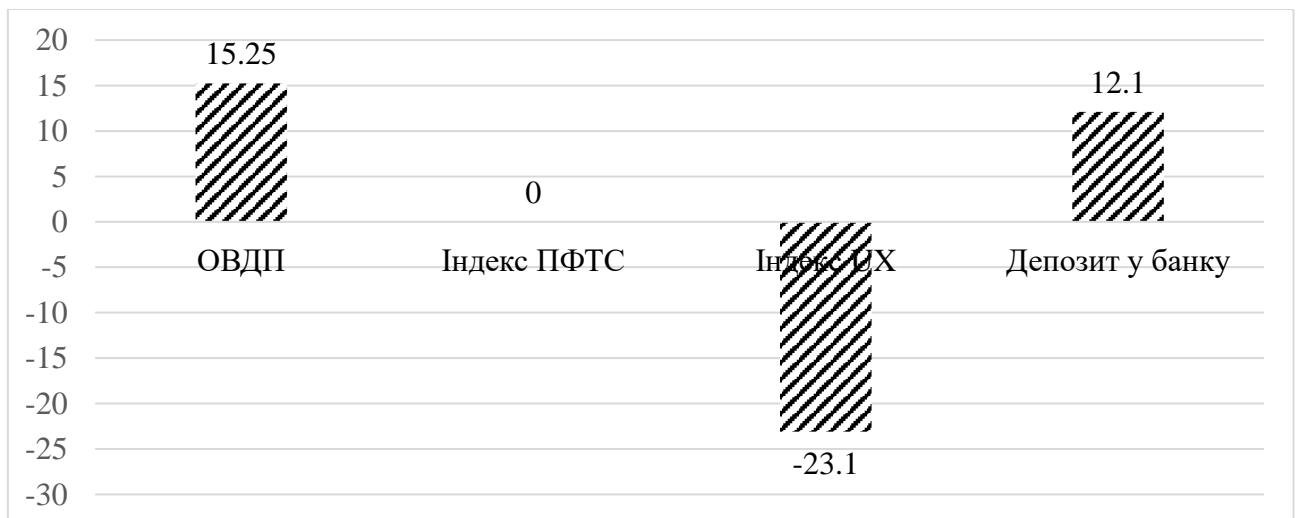

Рис. 3.2 Дохідність альтернативних інструментів у 2024 році, %

Джерело: складено автором на основі [9; 12; 27; 11; 3]

Враховуючи наявні дані, оптимальним рішенням для ТОВ «Техно-Буд Сервіс» буде спрямування всіх доступних коштів у ОВДП. Це дозволить компанії ефективно використати свій основний капітал та отримати пасивний дохід у розмірі 448,35 тис. грн. (розрахунок: 2 940 тис. грн. x 15,25%). Такий крок не лише диверсифікує інвестиційний портфель підприємства, але й забезпечить стабільне джерело додаткового доходу.

Впровадження запропонованої стратегії оптимізації довгострокових фінансових інвестицій матиме позитивний вплив на загальну ефективність використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Це дозволить компанії підвищити свою фінансову стійкість, зменшити залежність від операційної діяльності та створити додаткове джерело надходжень для подальшого розвитку і зростання бізнесу.

Ще одним важливим напрямком підвищення ефективності використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» є скорочення витрат на оренду обладнання шляхом придбання частини техніки у власність. Аналіз поточних індикаторів інтенсивності використання орендованої техніки свідчить про те, що деякі одиниці обладнання, такі як Камаз 65115 (самоскид), висувний кран Косаоğlu та бетонозмішувач Orange СБ 9180П, використовуються досить часто протягом року. Відповідно, їх оренда обходиться підприємству у значну суму коштів (табл. 3.4).

Таблиця 3.4.

Поточні індикатори інтенсивності використання орендованої техніки

Елементи	Кількість днів використання протягом останнього року, од.	Вартість за день, тис. грн.	Повна вартість обладнання, тис. грн.
Міні екскаватор МД-3 yellow	31	1200	241
Камаз 65115, самоскид, 2004 р.в.	194	2100	420
Бульдозер т130	49	4100	810
Висувний кран 6,5 т Косаоğlu 2008 р. в.	124	3500	702
Бетонозмішувач Orange СБ 9180П 180 л.	113	70	11,7
Напівавтомат зварювальний Jasic MIG-350P	93	850	169,5

Джерело: складено автором

Відповідно, у випадку придбання такого обладнання можна очікувати на наступні параметри в межах амортизаційної політики (табл. 3.5).

Таблиця 3.5.

Оцінка амортизації та залишкової вартості у випадку реалізації пропозиції

Елементи	Вартість придбання, тис. грн.	Термін корисного використання, років	Амортизація, тис. грн.	Залишкова вартість після 5 років, тис. грн.
Міні екскаватор МД-3 yellow	241	10	24,1	120,5
Камаз 65115, самоскид, 2004 р.в.	420	10	42	210
Бульдозер т130	810	10	81	405
Висувний кран 6,5 т Косаоğlu 2008 р. в.	702	10	70,2	351
Бетонозмішувач Orange СБ 9180П 180 л.	11,7	10	1,17	5,85
Напівавтомат зварювальний Jasic MIG-350P	169,5	10	16,95	84,75

Джерело: складено автором

Для оцінки економічної доцільності та ефективності реалізації пропозиції щодо придбання обладнання замість оренди, необхідно провести аналіз додатного операційного потоку та чистого грошового потоку в межах проекту. Згідно з наведеними даними, протягом 2025-2029 років очікується стабільний додатний операційний потік для кожної одиниці обладнання, що складається з амортизації та ефекту у вигляді скорочення витрат на оренду (табл. 3.6).

Розглядаючи чистий грошовий потік в межах пропозиції, слід зазначити, що в перший рік (2024) він буде від'ємним для всіх одиниць обладнання через необхідність здійснення початкових інвестицій на придбання техніки. Проте, вже з 2025 року чистий грошовий потік стає додатним за рахунок амортизації та ефекту від скорочення оренди. В останній рік проекту (2029) чистий грошовий потік збільшується ще більше завдяки врахуванню залишкової вартості обладнання (табл. 3.7).

Таблиця 3.6.

Оцінка додатного операційного потоку в межах проекту, тис. грн.

Елементи	Показники	2025	2026	2027	2028	2029
Міні екскаватор МД-3 yellow	Амортизація	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1
	Ефект у вигляді скорочення оренди	37,2	37,2	37,2	37,2	37,2
	Всього	61,3	61,3	61,3	61,3	61,3
Камаз 65115, самоскид, 2004 р.в.	Амортизація	42	42	42	42	42
	Ефект у вигляді скорочення оренди	407,4	407,4	407,4	407,4	407,4
	Всього	449,4	449,4	449,4	449,4	449,4
Бульдозер т130	Амортизація	81	81	81	81	81
	Ефект у вигляді скорочення оренди	200,9	200,9	200,9	200,9	200,9
	Всього	281,9	281,9	281,9	281,9	281,9
Висувний кран 6,5 т Косаоğlu 2008 р. в.	Амортизація	70,2	70,2	70,2	70,2	70,2
	Ефект у вигляді скорочення оренди	434	434	434	434	434
	Всього	504,2	504,2	504,2	504,2	504,2
Бетоно- змішувач Orange СБ 9180П 180 л.	Амортизація	1,17	1,17	1,17	1,17	1,17
	Ефект у вигляді скорочення оренди	7,91	7,91	7,91	7,91	7,91
	Всього	9,08	9,08	9,08	9,08	9,08
Напівавтомат зварювальний Jasic MIG-350P	Амортизація	16,95	16,95	16,95	16,95	16,95
	Ефект у вигляді скорочення оренди	79,05	79,05	79,05	79,05	79,05
	Всього	96	96	96	96	96

Джерело: складено автором

Таблиця 3.7.

Оцінка чистого грошового потоку в межах пропозиції, тис. грн.

Елемент	Показники	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Міні екскаватор МД-3 yellow	Покупка	-241					
	Амортизація		61,3	61,3	61,3	61,3	61,3
	Залишкова вартість						120,5
	Чистий грошовий потік	-241	61,3	61,3	61,3	61,3	181,8
Камаз 65115, самоскид, 2004 р.в.	Покупка	-420					
	Амортизація		449,4	449,4	449,4	449,4	449,4
	Залишкова вартість						210
	Чистий грошовий потік	-420	449,4	449,4	449,4	449,4	659,4
Бульдозер т130	Покупка	-810					
	Амортизація		281,9	281,9	281,9	281,9	281,9
	Залишкова вартість						405
	Чистий грошовий потік	-810	281,9	281,9	281,9	281,9	686,9
Висувний кран 6,5 т Косаоğlu 2008 р. в.	Покупка	-702					
	Амортизація		504,2	504,2	504,2	504,2	504,2
	Залишкова вартість						351
	Чистий грошовий потік	-702	504,2	504,2	504,2	504,2	855,2
Бетонозмішувач Orange СБ 9180П 180 л.	Покупка	-11,7					
	Амортизація		9,08	9,08	9,08	9,08	9,08
	Залишкова вартість						5,85
	Чистий грошовий потік	-11,7	9,08	9,08	9,08	9,08	14,93
Напівавтомат зварювальний Jasic MIG-350P	Покупка	-169,5					
	Амортизація		96	96	96	96	96
	Залишкова вартість						84,75
	Чистий грошовий потік	-169,5	96	96	96	96	180,75

Джерело: складено автором

Ставка дисконтування = $15,25 + 5,1[10] + 1 = 21,35\%$

Для прийняття остаточного рішення щодо реалізації пропозиції купівлі обладнання замість оренди, було проведено розрахунок чистої приведеної вартості (NPV) для кожного елемента. Аналіз дисконтованих грошових потоків показує, що придбання більшості одиниць техніки є економічно доцільним, за винятком міні екскаватора МД-3 yellow (табл. 3.8).

Таблиця 3.8.

Оцінка інвестиційної привабливості пропозиції, тис. грн.

Елемент	Показники	2024	2025	2026	2027	2028	2029	NPV
-	Фактор дисконтування	1	0,82	0,68	0,56	0,46	0,38	-
Міні екскаватор МД-3 yellow	Грошовий потік	-241	61,3	61,3	61,3	61,3	181,8	-
Камаз 65115, самоскид, 2004 р.в.	Грошовий потік	-420	449,4	449,4	449,4	449,4	659,4	-
Бульдозер т130	Грошовий потік	-810	281,9	281,9	281,9	281,9	686,9	-
Висувний кран 6,5 т Косаоğlu 2008 р. в.	Грошовий потік	-702	504,2	504,2	504,2	504,2	855,2	-
Бетонозмішувач Orange СБ 9180П 180 л.	Грошовий потік	-11,7	9,08	9,08	9,08	9,08	14,93	-
Напівавтомат зварювальний Jasic MIG-350P	Грошовий потік	-169,5	96	96	96	96	180,75	-
Міні екскаватор МД-3 yellow	Дисконтований грошовий потік	-241	50,5	41,6	34,3	28,3	69,1	-17,2
Камаз 65115, самоскид, 2004 р.в.	Дисконтований грошовий потік	-420	370,3	305,2	251,5	207,2	250,6	964,8
Бульдозер т130	Дисконтований грошовий потік	-810	232,3	191,4	157,8	130,0	261,0	162,5
Висувний кран 6,5 т Косаоğlu 2008 р. в.	Дисконтований грошовий потік	-702	415,5	342,4	282,2	232,5	325,0	895,5
Бетонозмішувач Orange СБ 9180П 180 л.	Дисконтований грошовий потік	-11,7	7,5	6,2	5,1	4,2	5,7	16,9
Напівавтомат зварювальний Jasic MIG-350P	Дисконтований грошовий потік	-169,5	79,1	65,2	53,7	44,3	68,7	141,5

Джерело: складено автором

Чистий економічний ефект протягом п'яти років становитиме 1726,8 тис. грн.

Підсумовуючи, зазначимо, що в процесі обґрунтування напрямів підвищення ефективності основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» були сформульовані такі рекомендації:

- запропоновано шляхи оптимізації джерел забезпечення основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Компанії доцільно обрати Варіант 4 для оптимізації джерел забезпечення основного капіталу у 2024-2025 рр., який передбачає фінансування необоротних активів у рівних частках за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань. Такий підхід дозволить компанії досягти оптимального балансу між фінансовою стійкістю та вартістю залученого капіталу, про що свідчить відносно низький показник WACC на рівні 8,80%. Впровадження цієї стратегії фінансування забезпечить компанії економічний ефект у розмірі 1371,7 тис. грн.

- обґрунтовано шляхи підвищення ефективності використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Оптимізація довгострокових фінансових інвестицій шляхом спрямування коштів у ОВДП дозволить ТОВ «Техно-Буд Сервіс» отримати пасивний дохід у розмірі 448,35 тис. грн. Купівля частини обладнання замість оренди забезпечить скорочення витрат у перспективі 5 років та підвищить ефективність використання основного капіталу. Реалізація цього напрямку оптимізації принесе підприємству чистий економічний ефект у розмірі 1726,8 тис. грн. протягом п'яти років.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження теоретичних і практичних аспектів формування та використання основного капіталу підприємства на прикладі ТОВ «Техно-Буд Сервіс» були отримані такі висновки та рекомендації:

1. Охарактеризовано економічну сутність та значення основного капіталу підприємства. Основний капітал представляє собою сукупність матеріальних і нематеріальних активів підприємства, які задіяні у виробничому процесі протягом довгострокового періоду та створюють фундамент для результативної діяльності суб'єкта господарювання. Роль основного капіталу виявляється в забезпеченні безперебійності виробничого процесу, формуванні доходів, зростанні продуктивності праці та посиленні конкурентних переваг підприємства. Основний капітал також є базисом для розвитку матеріально-технічної інфраструктури, сприяє впровадженню новітніх технологій та інновацій, забезпечує фінансову стабільність та відкриває можливості для отримання додаткових надходжень шляхом надання основних засобів в оренду або отримання доходу від довгострокових інвестицій.

2. Систематизовано методологію оцінки основного капіталу підприємства. В її межах передбачається застосування горизонтального, вертикального, коефіцієнтного та порівняльного аналізу. При цьому особливу увагу слід приділити таким показникам, як коефіцієнт зносу, який відображає ступінь зношеності основних засобів, коефіцієнт оновлення, що характеризує інтенсивність їх оновлення, фондвіддача, яка показує ефективність використання основного капіталу у виробничому процесі, та коефіцієнт співвідношення активної і пасивної частин основних засобів, що дозволяє оцінити оптимальність структури основного капіталу. Високий рівень капіталомісткості бізнесу та наявність потужної матеріальної бази, про що свідчить значна частка основного капіталу в структурі активів підприємства, може забезпечувати стабільність виробничих процесів та створювати бар'єри для входу на ринок нових конкурентів, тоді як низька частка основного капіталу

може вказувати на орієнтацію підприємства на менш капіталомісткі сфери діяльності або ефективне використання наявних матеріальних активів, що дозволяє компанії бути більш адаптивною до ринкових трансформацій.

3. Проаналізовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Фінансові результати компанії демонструють позитивну динаміку, що підтверджується зростанням чистого доходу з 60 884 тис. грн. у 2021 році до 98 434 тис. грн. та чистого прибутку з 1 240,9 тис. грн. у 2021 році до 3 876,9 тис. грн. у 2023 році. Підприємство демонструє ефективне управління персоналом, збільшивши середню кількість працівників з 43 осіб у 2021 році до 56 осіб та досягнувши рекордної продуктивності праці в розмірі 1 757,8 тис. грн. на одного працівника у 2023 році порівняно з 1 415,9 тис. грн. у 2021 році. Для забезпечення фінансування своєї діяльності компанія активно залучає кошти, зокрема, через збільшення поточних зобов'язань з 60 105,9 тис. грн. у 2021 році до 90 838,4 тис. грн. у 2023 році, при цьому зменшуючи залежність від короткострокових кредитів банків з 8 333 тис. грн. у 2021 році до повного погашення у 2023 році.

4. Оцінено ефективність формування та використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Аналіз структури активів та зменшення коефіцієнта зносу основних засобів з 0,76 у 2021 році до 0,72 у 2023 році свідчать про позитивні зміни у майновому стані підприємства та покращення технічного стану основних засобів. Відсутність доходу від фінансових активів протягом 2021-2023 рр. вказує на те, що підприємство концентрує свої зусилля на основній діяльності та ефективному використанні основного капіталу для генерування прибутку, проте при цьому втрачаються потенційні можливості створення додаткового грошового потоку шляхом інвестування у привабливі фінансові активи. Крім того, варто звернути увагу на договори оренди, оскільки не всі основні засоби, задіяні у виробничому процесі, перебувають у власності ТОВ «Техно-Буд Сервіс», що впливає на показники ефективності використання основного капіталу.

5. Запропоновано шляхи оптимізації джерел забезпечення основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Найбільш оптимальним є варіант, який характеризується збалансованим використанням власного капіталу та довгострокових зобов'язань у рівних частках для покриття основного капіталу. Альтернатива дозволяє мінімізувати ризики, пов'язані з короткостроковими зобов'язаннями, та забезпечити відносно низьку середньозважену вартість капіталу (WACC) на рівні 8,80%. Реалізація цієї стратегії дозволить компанії отримати економічний ефект у розмірі 1371,7 тис. грн.

6. Обґрунтовано напрями підвищення ефективності використання основного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Підприємство суттєво підвищить ефективність використання основного капіталу шляхом інвестування вільних коштів в ОВДП з дохідністю 15,25%, що генеруватиме процентний дохід у сумі 448,35 тис. грн. Крім того, селективне придбання частини обладнання, яке наразі орендується, дозволить скоротити витрати та отримати додатковий економічний ефект. Сукупний чистий економічний ефект від придбання обладнання та переведення на баланс компанії становитиме 1726,8 тис. грн. протягом наступних п'яти років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієнко М. М., Шпак І. О., Економічна оцінка критеріїв управління результативністю підприємства. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки. 2021. №4 (63). С.35-40.
2. Бегун С., Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах воєнного стану. Economic journal of Lesya Ukrainka Volyn National University. 2022. №4.32. С.36-42.
3. Вартість строкових депозитів за даними статистичної звітності банків України. URL: https://bank.gov.ua/files/Procentlastb_DEP.xls (дата перегляду: 28.03.2024).
4. Вінніков Я., Астаф'єва К., Ефективність використання необоротних активів: проблеми та інновації. Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ». 2023. С.21-22.
5. Гвоздей Н., Управління активами підприємства. Наукові інновації та передові технології. 2023. №12 (26).
6. Геєнко М. М., Омеляненко Д. О., Методичні підходи до аналізу формування та ефективного використання активів у рамках невизначеності та ризику. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2023. №2 (94). С.19-24. URL: <https://www.example.org> (дата перегляду: 13.05.2024).
7. Економічна статистика. URL: / Ціни <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата перегляду: 28.03.2024).
8. Задорожний З.-М., Удосконалення обліку необоротних активів у системі ефективного управління ними. Financial and credit activity problems of theory and practice. 2022. №5.46. С.149-160.
9. Індекс UX (Україна). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/markets/stock/ux/> (дата звернення: 06.05.2024).
10. Індекс інфляції в Україні 2024. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> (дата звернення: 06.05.2024).

11. Індекс ПФТС. URL: https://bank.gov.ua/files/4-Financial_markets.xlsx (дата перегляду: 28.03.2024).
12. Індеси. URL: <https://pfts.ua/trade-info/indexes> (дата звернення: 06.05.2024).
13. Кіндрацька М. С., Необоротні активи підприємства: аспекти аналізу в сучасних умовах. 2022. С.540-542.
14. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт фондівдачі / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://analizua.com/slovnik-ekonomichnikh-terminiv/345-pokaznik-fondoviddachi> (дата перегляду: 13.05.2024)
15. Кобилецький В. Р., Показники майнового стану / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://analizua.com/metodyka-rozrakhunku-2/94-analiz-majna> (дата перегляду: 13.05.2024)
16. Криховецька З. М., Щипайло С. І., Кропельницька С. О., Таксономічний аналіз фінансового потенціалу розвитку підприємства. Економіка та держава. 2021. №11. С.90-97.
17. Левкович О. В., Мироненко І. О., Оцінка та шляхи покращення ефективності використання необоротних активів підприємства. Бизнес Информ. 2020. №5 (508). С.312-319.
18. Левченко В. П., Ляліна В., Підходи до оцінки необоротних активів в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови України. 2022. С.88-90.
19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text (дата звернення: 06.05.2024).
20. Облігації внутрішньої державної позики України. URL: <https://privatbank.ua/ovdp> (дата перегляду: 28.03.2024).
21. Облігації внутрішньої державної позики. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/bonds/> (дата перегляду: 28.03.2024).

22. Обсяг реалізованих послуг за регіонами за видами економічної діяльності. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ekon/posl_u.htm (дата перегляду: 28.03.2024).

23. Отенко І. П., Ефективність як основне поняття та критерій діяльності підприємства. *Бизнес Інформ*. 2020. №6 (509). С.190-195.

24. Павленчик Н., Коефіцієнтний аналіз як складова фінансового планування в системі економічного аналізу для суб'єктів господарювання. *Наукові перспективи (Naukovì perspektivì)*. 2024. №3 (45).

25. Павлова Г., Сірко А., Чернецька Д., Аналіз ефективності використання основних засобів та її впливу на роботу підприємства в цілому. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. №13 (27).

26. Пелих А. О., Коефіцієнтний аналіз необоротних активів підприємства. *Облік, аналіз, аудит, оподаткування 2021*. С.365-367.

27. Первинний ринок ОВДП. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/primary-ovdp-chart?date=07.05.2024&valcode=UAH> (дата звернення: 06.05.2024).

28. Пильнова В. П., Пильнов Д. О., Горпинич Л. І., Оцінка вартості майна компанії в системі діагностики бізнесу. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2024. №2. С.73-81.

29. Процентні ставки за кредитами та депозитами. Цінні папери резидентів. Індекс ПФТС. URL: https://bank.gov.ua/files/4-Financial_markets.xlsx (дата звернення: 06.05.2024).

30. Процентні ставки за новими кредитами МСП. URL: https://bank.gov.ua/files/Loans_MSE.xlsx (дата звернення: 06.05.2024).

31. Сук П., Визначення амортизації необоротних активів за методом на основі податку з продажів. *Grail of Science*. 2024. №35. С.40-44.

32. Техно-Буд Сервіс. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/34864234/ (дата перегляду: 28.03.2024).

33. Ткачук Л. М., Гумінська Р. І., Оборотні активи підприємства та аналіз ефективності їх використання. 2024.
34. ТОВ “Техно-Буд Сервіс”. URL: <https://opendatabot.ua/c/34864234> (дата перегляду: 28.03.2024).
35. ТОВ “Техно-Буд Сервіс”. URL: <https://vda.org.ua/portfolio/tov-tehno-bud-servis/> (дата перегляду: 28.03.2024).
36. ТОВ “Техно-Буд Сервіс”. URL: <https://vkursi.pro/card/tov-tekhno-bud-servis-34864234> (дата перегляду: 28.03.2024).
37. ТОВ “Техно-Буд Сервіс”. URL: <https://www.ua-region.com.ua/34864234> (дата перегляду: 28.03.2024).
38. Товариство з обмеженою відповідальністю «Техно-Буд Сервіс»: бухгалтерська звітність і фінансовий аналіз за 2020 р. . URL: https://zvitnist.com/34864234_TOVARYSTVO_Z_OBMEZHENOOU_VDPOVDALNSTU_TEHNOBUD_SER (дата перегляду: 28.03.2024).
39. Хмельюк А. В., Гук О. К., Аналіз майна та джерел його утворення хімічного підприємства ПАТ «ДНІПРОАЗОТ». Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей наукової інтернет-конференції з економіки, інформаційних систем і технологій, психології та педагогіки «Світ наукових досліджень. Випуск 6. 2021. С.56.
40. Шушкова Ю., Шутко А., Баськова Ю., Аналіз стану та структури активів вітчизняних підприємств. Молодий вчений. 2021. №11 (99). С.415-421.
41. Щегельська К. А., Оцінювання ефективності використання технічних засобів підприємства в сучасних умовах господарювання. Науково-практичні конференції кафедри ПТЛ. 2023. №XII. С.43-44.